

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА
МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

САМАРҚАНД ИҚТИСОДИЁТ ВА СЕРВИС ИНСТИТУТИ

Самарқанднинг 2750
Йиллик юбилейига
бағишланади

Ғ.Х.Қудратов, Ҳ.Ж.Мирзаев, М.Қ.Пардаев

**АГРОСЕРВИСНИ
РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ
АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ**

09
3
ТОШКЕНТ - 2007

65.32

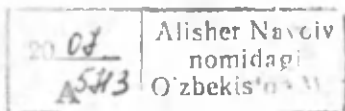
Ғ.Х.Қудратов, Қ.Ж.Мирзаев, М.Қ.Пардаев. Агросервисни ривожланти-ришнинг асосий йўналишлари. Т.: "Fan va texnologiya" нашриёти, 2007. -16 бет.

Тақризчилар: и.ф.д., профессор И.С.Тўхлиев,
и.ф.н., доцент Б.А.Абдукаримов.

Рисолада Республикамиз иқтисодиётида муҳим ўрин тутувчи аграр соҳада сервис хизматини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари ҳамда унинг 2007-2010 йилларга мўлжалланган истиқболлари қараб чиқилган. Шу билан бирга қишлоқда агросервис хизматини ривожлантиришнинг объектив зарурлиги ва унинг ўзига хос хусусиятлари ҳам кўрсатиб берилган.

Рисола агросервис билан шугулланувчи соҳа мутахассисларига мўлжалланган. Ундан олий ва ўрта махсус ўқув юртлари талаба ва ўқитувчилари, магистрлар, аспирантлар ва докторантлар, менежерлар, иқтисодчилар ва бошқа шу соҳа билан қизиқувчилар ҳам фойдаланишлари мумкин.

И.ф.н., доцент Қ.Ж.Мирзаевнинг таҳрири остида

UD 33801
091

- © Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти, 2007 й.
- © Қудратов Ғ.Х., Мирзаев Қ.Ж., Пардаев М.Қ., 2007 й.
- © "Fan va texnologiya" нашриёти, 2007 й.

КИРИШ

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларни янада чуқурлаштириш ва аҳолининг бандлик масаласини ҳал қилиш каби муҳим табирлардан бири хизмат соҳасини ривожлантиришдир. Ўзбекистон Республикаси Президенти И.Каримовнинг 2006 йилда мамалакатни ижтимоий иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2007 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устивор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисида таъкидлаганидек, «Ўз-Ўзидан равшанки, хизмат кўрсатиш ва сервисга бўлган талабнинг изчил ўсиб бориши билан бу соҳа нафақат аҳолининг турмуш даражасини яхшилаш, энг зарур замонавий хизматлар кўрсатиш, балки одамларнинг биринчи навбатда, кишлок аҳолисининг бандлик муаммоларини ҳал қилишда муҳим роль ўйнаши керак!» дир.

Аҳолини, айниқса кишлок аҳолисини иш билан таъминлашда ҳам сервиснинг аҳамияти катталигига охириг икки йил давомидаги маълумотларни таҳлил қилиш натижасида ҳам амин бўлдик. Бу масала истиқболда янада катта аҳамият касб этади.

Айнақса, аграр соҳада сервис хизматини ривожлантириш, такомиллаштириш борасида ҳукуватимиз томонидан чиқарилган ҳукукий-меъёрий ҳужжатларнинг алоҳида ўрин бор. Жумладан, аграр соҳасидаги иқтисодий ислохотларни ривожлантириш талабидан келиб чиққан ҳолда 2006 йил 9 январда «Мева-сабзавотчилик ва узумчилик соҳасида иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги, 2006 йил 23 мартда «Шахсий ёрдамчи, дехкон фермер хўжаликларида чорва молларини кўпайтиришни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарор ва фармонларини қабул қилинган эди. Бу ҳукукий меъёри ҳужжатлар аграр соҳада аҳолини иш билан таъминлашга, кишлокда тадбиркорликни ривожлантиришга ва хўжалик юритувчи субъектлар сонини кўпайтиришга, аграр соҳада эркин иқтисодийetni шакллантиришга жуда катта ёрдам бермоқда.

Айниқса Ўзбекистонда агробизнесни ривожлантиришга Президентимизнинг яна бир муҳим қарори, яъни «Ўзбекистон Республикасида 2006-2010 йилларда хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантиришни жадваллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги (2006 йил 17 апрел) қарори жуда катта аҳамият касб этади. Бу қарор бу борадаги ишларни янада жонлантиришга кишлок инфраструктурасини кучайтиришга жуда катта имкон яратади.

Кишлок аҳолисини иш билан таъминлашга қаратилган ҳукуват тадбирлари изчиллик билан давом этиб келмоқда. Хусусан, 2005 йил 20 июнида «Микрофирмалар ва кичик корхоналарни ривожлантиришни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги, 2006 йил 5 январда «Йирик саноат корхоналари билан касаначиликни ривожлантириш асосидаги ишлаб чиқариш ва хизматлар ўртасида кооперацияни кенгайтиришни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги, 2006 йил 9 январда «Мева-сабзавотчилик ва узумчилик соҳасида иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги, 2006 йил 23 мартда «Шахсий ёрдамчи, дехкон ва фермер

хўжаликлариди чорва молларини кўпайтиришни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарор ва фармонларини қабул қилган эди. Буларнинг ҳаммаси аҳолини, айниқса қишлоқ аҳолисини, иш билан таъминлашга, тадбиркорликни ривожлантиришга, хўжалик юритувчи субъектлар сонини кўпайтиришга, эркин иқтисодий шакллантиришга, мамлакатимизда ижтимоий-иқтисодий барқарорликни таъминлашга қаратилгандир.

Хуллас, сервисни ривожлантиришга ҳар томонлама эътиборнинг қаратилаётганлигини мамлакатимиз Президенти ва Ҳукуматимизнинг қабул қилган қарор ва фармонларидан ҳам билиш мумкин. Агар 2006 йил 17 апрелида Президентнинг “Ўзбекистон Республикасида 2006-2010 йилларда хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантиришни жадаллантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-325-сонли қарори қабул қилинган бўлса, 2007 йил 23 майда ушбу қарарга янада аниқлик киритиш мақсадида “Ўзбекистон Республикасида 2010 йилгача бўлган даврда хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантиришни жадаллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” қарори эълон қилинди. Мазкур қарорлар жойларда изчиллик билан бажарилмоқда. Хусусан, Самарқанд вилояти ҳокимининг 2007 йил 29 майда “Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 23 майдаги ПҚ-640-сонли “Ўзбекистон Республикасида 2010 йилгача бўлган даврда хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантиришни жадаллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” қарори ҳақида” 88-Қ-сонли қарорини қабул қилди. Самарқанд вилоятида бундан ташқари яна “Вилоятда халқро ва ички туризмни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” вилоят ҳокимининг 2006 йил 16 декабрда 182-Қ сонли қарори қабул қилинди.

Буларнинг ҳаммаси кўрсатадиги сервис соҳасини ривожлантиришга, шу билан бирга агросервисни тараққий эттиришга ҳам катта аҳамият берилиб келинмоқда. Аммо бунинг ривожланишини таъминлаш учун ҳар бир ҳудуднинг хусусиятларини инобатга олиб унинг назарий ва амалий жиҳатларини тадқиқ қилишни тақозо қилади.

1. АГРОСЕРВИСНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЙўНАЛИШЛАРИ

Республикаимизнинг аграр соҳасини ривожлантириш иқтисодийнинг муҳим омилларидан биридир. Чунки, шу соҳанинг ривожланишини таъминлаш беvosита агросервисни ривожлантириш билан боғлиқдир. Бу эса бозор муносабатлари шаклланаётган шароитда қишлоқда агросервис соҳасини жадал ривожланишини тақозо қилади.

Шуни эътироф этиш керакки, ушбу соҳа қишлоқда жуда катта маблағ талаб қилмаслиги, ҳамда арзон ишчи кучига эга эканлиги сабабли (Ўзбекистон аҳолисининг 63 % қишлоқда истиқомат қилади) ҳамда хизмат кўрсатиш ва сервисга бўлган эҳтиёжнинг юқорилиги билан характерланади.

Бирок мамлакатимиз Президенти таъкидлаганидек, айниқса қишлоқ жойларида бу соҳанинг ривожланиши учун ҳеч қандай таъсирчан чоралар кўрилмасдан келинганлиги ҳақиқат. Шу туфайли мазкур қарорда: «Маҳаллий ҳокимият органлари раҳбарлари бу муҳим тармоққа керакли даража эътибор қаратмаётганлигига мутлоқо тоқат қилиб бўлмайди»¹, деб таъкидланди.

¹ “2006 йилда республика ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш йўналишлари ҳақида 2007 йилда иқтисодий ислоҳотларнинг чуқурлаштирилуви ва муҳим ўсишлар йўналишлари тўғрисида” Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси мажлисининг қарори. 2007 йил 12 феврал. Ҳалқ эрки 2007 йил 13 феврал.

Республикада хизмат кўрсатиш соҳасининг ялпи ички маҳсулотдаги улуши 2005 йилда 38,3 фоизни ташкил қилгани ҳолда, мамлакатимиз аҳолисининг истеъмол харажатлари таркибида хизматларнинг улушига бор-йўғи 15,4 фоизни ташкил қилади. Юкоридагилардан келиб чиқиб, 2006-2010 йилларда Президент қарорга биноан, мамлакатимизда хизматлар кўрсатиш ва сервис соҳасини, шу жумладан агросервисни ривожлантиришнинг ҳам асосий йўналишлари қуйидагилар ҳисобланади:

1. Хизматлар ва сервис соҳасида банд бўлган аҳолининг сонини 2010 йилга бориб 1,6 мартага кўпайтиришни инobat олиб кишлоқда бу соҳада ишловчиларни кўпайтириш.

2. Кишлоқ жойларда хизмат ва сервис соҳасини жадал ривожлантириш, хусусан, кишлоқ аҳолисига кўрсатилаётган хизматлар, биринчи навбатда, коммунал-маиший, уй-жойларни таъмирлаш ва қуриш, сувдан фойдаланиш, ветеринария, кишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш ва машина трактор парклари соҳасидаги хизматлар ҳажмини ва турларини янада ошириб бориш.

3. Кишлоқда анъанавий хизматлар турларини ривожлантириш ҳамда айрим бугунги кун талабига жавоб берадиган, аммо унутилиб кетган аграр соҳадаги хизмат турларини излаб топиш ва уларни тиклаш.

4. Фермер хўжаликларига агросервис хизматларининг консалтинг, юридик, банк, молия, суғурта, лизинг ва бошқаларни жадал рившида ривожлантириш.

5. Кишлоқда хизматлар экспортини кўпайтириш учун ушбу соҳа корхоналарининг халқаро бозордаги хизматлар даражаси ва сифатини оширишга эришиш.

6. Кишлоқда агробизнесни ривожлантирадиган хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасида ишлайдиган малакали кадрларни тайёрлашни ва уларнинг малакасини оширишга эришиш.

Бу борада айниқса Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикасида 2006-2010 йилларда хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантиришни жадаллаштириш чора тadbирлари тўғрисида»ги (2006 йил 17 апрел) қарорига асосан аграр соҳа билан шуғулланадиган тadbиркорлик субъектларига имтиёзли кредитлар ажратиш ва шу асосида аҳолининг бандлиги даражасини ошириш вазифасини юклатилганлиги кишлоқ аҳолиси учун жуда катта имкониятлар яратиб берилганлигидан далolat беради.

Мамлакатимиз Президентининг қасаначиликни ривожлантиришга қилаётган эътибори кишлоқда бевосита хизматлар соҳасининг ҳам ривожланиши учун тегишла шароит яратади. Хусусан, 2006 йилда иқтисодийтимизда амалга оширилган таркибий ўзгаришлар ва ўсиш суръатлари, кичик бизнес ва тadbиркорликни ривожлантириш, хизмат кўрсатиш соҳасини жадал ривожлантириш, одамларимизга қасаначиликнинг турли шакллари билан шуғулланиши учун шарт-шароит яратиб бериш, муҳтож оилаларни чорва моллари билан таъминлаш борасида қилинган кўпгина ишлар туфайли мамлакатимизда қарийб 570 мингта иш ўрни яратилди. Айниқса 2006 йилда йирик саноат корхоналари билан кооперациялашиш негизида қасаначилик фаол ривожланиб, унинг натижасида 60 мингдан зиёд иш ўрни ташкил этилди².

² Қаримов И.А. "Янгидашиш ва барқарор тараккиёт йўлидан янада изчил ҳаракат қилиш, халқнинг учун фаровон турмуш шароити яратиш – асосий вазифамиздир". 2006 йилда республика ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқуналари ҳамда 2007 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузаси. 2007 йил 12 феврал. Ҳақ сўзи. 2007 йил 13 феврал. – 2-бет.

Мамлакатимиз Президенти касаначиликнинг аҳамиятига тўхталиб, шуни алоҳида таъкидладики, «...биз катта сармоя, маблаг талаб қилмайдиган касаначиликни йўлга қўйиш мақсадида жойлардаги ишлаб чиқариш корхоналарида бекор ётган турли хил дастгоҳ ва ускуналарни қўлидан иш келадиган одамларга, оилаларга бердик. Натижада 60 минг одам, 60 минг оила қўшимча даромадга эга бўлди. Шу одамларнинг, айтиш мумкинки, дунёқараши ўзгарди. Улар энди ўз оиласи, болалари олдида бошини кўтариб яшайди, эл-юрт. Ватан равнакига ўз хиссасини қўшди»¹. Касаначилик орқали хизматларни ҳам, аҳолининг бандлигини ҳам ривожлантириш учун катта имконият эканлигини унинг биргина носаноат соҳасида қўлланилаётган касаначилик меҳнатининг асосий турларининг рўйхатига назар солишинг ўзи ҳам етарли, деб ўйлаймиз.

Ўзбекистон Республикасининг носаноат соҳасида қўлланилаётган касаначилик меҳнатининг асосий турларининг рўйхати

Тармоқнинг номи	Касаначилик меҳнатининг фойдаланилаётган турлари
Қурилиш	Хом ғишт, дурадгорлик буюмлари (дераза ромлари, эшиклар), уларга ишлатиладиган деталлар ва фурнитура, кулолчилик-пардозлаш блокларини тайёрлаш, ҳисоб-китоб ҳужжатларини тайёрлаш, қурилиш объектлари дизайн ива безатилишини ишлаб чиқиш
Уй-жой коммунал хизматлари кўрсатиш	Диспетчерлик ишларини бажариш (таъмирлаш талабномаларини қабул қилиш ва тақсимлаш), сантехника буюмларига ишлатиладиган деталларни тайёрлаш бўйича майда чилангарлик ишларини бажариш, ўлчаш асбобларини майда таъмир ишларини бажариш
Маиший хизмат кўрсатиш	Қир ювиш ва ювилган маҳсулотларни эгаларига етказиб бериш
Темирўл транспорти	Кўрпа-ёстик буюмларини, матрасларни тикиш ва таъмирлаш, йўл чиқталарини уйга етказиб бериш, диспетчерлик-маълумот бериш ишларини, таржима ишларини бажариш
Авиация транспорти	Униформани ювиш ва таъмирлаш, суянадиган ёстикчалар учун сочиқлар тайёрлаш, маиший наоучникларни таъмирлаш ва тиклаш, диспетчерлик маълумот бериш ишларини, таржима ишларини бажариш
Автомобил транспорти	Автомобилларга ишлатиладиган агрегатлар ва эҳтиёт қисмларни тиклаш ва таъмирлаш
Алоқа ва коммуникация	Почта конвертлари тайёрлаш, кабели телевидение сигналлари кўчайтиргич блокларига хизмат кўрсатиш
Туризм ва меҳмонхона ишлари	Қир ювиш ишлари, жиҳозлар ва мебелни майда таъмир ишларини бажариш, кичик меҳмонхоналари сақлаш, меҳмонхоналаридаги жойларни бронлаш бўйича диспетчерлик ишларини бажариш, буклетлар лойиҳаларини ишлаб чиқиш, кичик безатиш шаклларини ишлаб чиқиш
Товарлар тайёрлаш ва моддий-техник жиҳатдан таъмирлаш	Шиша идиш йиғиш ва бирламчи ювиш, майда ва сочилувчан товарларни кадоклаш ва бутлаш, униформа таъмирлаш ва ювиш

¹ Ўша жойда. 2 –бет.

Молия ва сугурта иши	Сугурта бўйича агентлик ишлари, бухгалтерия ишларини бажариш
Маданият ва санъат	Буклетлар лойиҳаларини ишлаб чиқиш, кичик безатиш шаклларини ишлаб чиқиш, бадий буюмларни реставрация қилиш ва тиклаш
Таълим	Компьютер тармоқларида ўқув ахборотларини излаш в танлаб олиш, масофадан туриб ўқитиш ва маслаҳатлар бериш, репетиторлик қилиш
Ноишлаб чиқариш соҳасининг барча тармоқлари	Махсус кийим тикиш ва таъмирлаш, совға буюмлари тайёрлаш, жиҳоз ва асбоблар майда таъмирини, матбаа-босма ишларини бажариш

Бу турдаги касаначиликларнинг деярли ҳаммасида хизмат кўрсатиш соҳасига оид фаолиятларнинг мавжудлиги билан бирга ҳаммасини қишлоқда ҳам ривожлантириш мумкинлигидадир. Булар ҳам кўрсатадиги, қишлоқда ҳам хизмат ва сервис соҳасини ривожлантириш, унинг таркибида агросервисни тараққий эттириш учун тегишли шароитлар яратилган. Аммо шунини эътироф этиш керакки, қишлоқда сервис соҳасини ривожлантириш бир ҳисобда мураккаблиги ва бир ҳисобда ўта осон ва арзонлиги билан характерланади. Шу туфайли ушбу ҳолатга ҳам алоҳида аҳамият бериш лозимдир.

2. ҚИШЛОҚДА СЕРВИС ХИЗМАТИ КЎРСАТИШНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ.

Президентимиз томонидан белгилаб берилган хизматлар ва сервис соҳасини ривожлантириш вазифаларидан келиб чиқиб аграр соҳада сервис хизматини ривож топишга имкон яратилди. Иктисодий адабиётлардан маълумки «Сервис service-инглизча сўздан олинган бўлиб, “аҳолига маиший хизмат кўрсатиш”ни англатади. Русча-ўзбекча лугутда «сервис-сервис» “аҳолига хизмат кўрсатиш, хизмат”⁴, деб кўрсатилган. Кўриниб турибдики, сервис сўзи хизмат соҳаси билан ҳамоҳанг, бир-бирига ўхшаш синоним сўзларидир. Бизнинг тушунчамиз бўйича хизмат кўрсатиш сервисга нисбатан кенгрок бўлиб, у хизматнинг барча соҳасини, яъни ташкилотлар ва бошқа хўжалик юритувчи субъектларга хизмат кўрсатишни қамраб оладиган бўлса, сервис эса, хизматларнинг бир қисми бўлиб асосан одамларга ва уларнинг фаолияти билан боғлиқ жараёнларга кўрсатиладиган хизматларни ўз ичига олади.

Республикамызда қишлоқ хўжалиги мамлакат иктисодиётининг асосий тармоқларидан бири ҳисобланиб, бу тармоқнинг ялпи ички маҳсулотдаги улуши 27 %ни ташкил этади. Шунингдек мамлакат халқ истеъмоли фондининг 3/4 қисми бевосита қишлоқ хўжалик маҳсулотидан ёки қишлоқ хўжалик хом ашёсидан ишлаб чиқарилган саноат маҳсулотидан иборат. Республикамызда жами валюта тушумининг 40-50%ини қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва улардан қайта ишланган товарларни сотишдан ташкил этади.

Агросервисни ривожлантириш муҳим аҳамиятга эга бўлган қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг халқ хўжалигининг бошқа тармоқларидан фарқ қиладиган ўзига хос хусусиятлари мавжуд:

⁴Ҳ Қудратов, М Қ Пардаев, Б А Абдукаримов. Сервис ривож – аҳолининг бандлигини таъминлаш ва фаровонлигини ошириш омили. Услубий тавсия. Самарқанд, СамИСИ, 2007 й. 14-бет.

- кишлок хўжалиги ишлаб чиқаришининг биринчи хусусияти шундан иборатки, тармоқда ер-сув ресурслари, ўсимлик ва табиий хайвонот дунёси, тирик организмлар, биологик меҳнат воситаларидан фойдаланилади;

- иккинчи хусусияти шуки, бу тармоқда бош ишлаб чиқариш воситаси ер ресурслари ҳисобланади;

- учинчи хусусияти юқорида келтирилган икки хусусиятдан келиб чиқади. Унда такрор ишлаб чиқариш иқтисодий жараёни табиат билан чамбарчас боғланган, маҳсулот ишлаб чиқариш биологик цикл билан боғлиқ;

- тўртинчи хусусияти тупрок-иклим шароитига боғлиқлигидир. Кишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлиги йиллар бўйича иклим шароитига ва об-хавога қараб ўзгариб туради, бу эса ўз навбатида чорвачиликнинг ривожланишига, кишлок хўжалиги ишлаб чиқаришининг самарадорлигига таъсир қилади;

- бешинчи хусусияти шуки, бу тармоқда сув ресурсларидан фойдаланиш муҳим рол ўйнайди;

- олтинчи хусусияти – бу ерда иш вақти билан ишлаб чиқариш даври мос келмайди. Кишлоқ хўжалигида ишлаб чиқариш даври иш вақтидан узоққа чўзилади. Бу шу билан тавсифланадики, биологик жараён бевосита кишиларнинг иштирокисиз ҳам давом этаверади;

- еттинчи хусусияти шуки, бу тармоқ ўзининг ривожланиши жараёнида табиий ва иқтисодий шароитларига қараб ўзаро технологик боғлиқ бир неча тармоқ ишлаб чиқаришига ихтисослашади;

- саккизинчи хусусияти – бу ерда тайёр маҳсулот (ялпи маҳсулотнинг 20%) нинг бир қисми келгуси давр ишлаб чиқаришига, ишлаб чиқариш воситаси (уруғ, ем-ҳашак, бузук ва ҳ.к.) га қиради.

Кишлоқда 2007 йилда мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохатларнинг ҳам асосий мақсади кишлок халқи фаровонлигини ошириш, уларга кўрсатилган хизматни яхшилаш, кишлокда ишсизликни камайтириш, кишлок аҳолисини муҳофоза қилишга қаратилган. Айниқса фермер хўжаликларга сервис хизматини ўзига хос томонларини мавжудлигини алоҳида таъкидлаш зарур.

Кишлоқ хўжалиги самарадорлигини оширишда фермер хўжаликларига сервис хизматини кўрсатиш алоҳида аҳамият касб этади шу жиҳатдан кишлок хўжалигида фермер хўжаликларига сервис хизматини кўрсатиш соҳасини ўзига хос томонларини ўрганиш чуқур илмий тадқиқотлар олиб боришни тақозо этади.

Мамлакатимиздаги ҳозирги шароитда кишлок хўжалигида фермер хўжаликларига сервис хизматини кўрсатиш қуйидагилардан, яъни хўжаликларга банк хизмати кўрсатиш, нефть маҳсулотлари етказиб бериш, машина трактор хизматини ташкил этиш, сувдан фойдаланиш уюшмаси, Киме ва менерал ўғитлар тарқатиш шахобчаси, ахбарот таъминоти ва консалтинг хизмат кўрсатиш шахобчасидан фойдаланиш қабиларда намоён бўлмоқда.

Кишлоқ хўжалигида фермер хўжаликларига сервис хизмати кўрсатишнинг вазифаларидан келиб чиққан ҳолда ўзига хос хусусиятлари қуйидагиларда намоён бўлади.

- фермер хўжаликлари буюртмасига биноан уларнинг иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловларни ўрнатилган тартибда тезкор амалга оширишга ва айниқса нақт пул маблағлари олиниш имкониятлари яхшиланади;

- фермер хўжаликларига бериладиган кредитлар, микрокредитлар берилиши имкониятлари ҳамда унга ҳисобланган фоизларни ўз вақтида қайтарилишига имкон берилади;

- фермер хўжаликларнинг намунали хизмати бўйича тўловларни ортиқча харажатларсиз ўз вақтида қайтарилишига имкон беради.

- фермер хўжаликларининг намунали хизмати бўйича тўловларни ортиқча харажатсиз ўз вақтида тўланиш имконияти яратилади.

- фермер хўжаликларнинг молиявий фаолиятига доир маслаҳат хизматлари: кўрсатиш, шунингдек банк хизматлари юзасидан маслаҳат ва уларнинг ходимлари ўзларининг молиявий маблағларининг ҳолати ҳамда харакати тўғрисида доимий равишда зарурий маълумотларга эга бўладилар.

Фермер хўжаликларига сервис хизмати кўрсатишида энг муҳим хизматлардан бири ҳисобланган ёқилги мойлаш материаллари етказиб бериш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг 2004 йил 5 февралдаги № 57 сонли «Маҳсулотлар хом ашёлаш материалларининг юқори ликвидли турлари сотишнинг бозор механизмининг жорий этишга давом эттириш» тўғрисида қарорига асосан амалга оширилмоқда.

Айниқса, бунга аграр соҳада автобензин, дизел ёқилғиси каби нефт маҳсулотларининг биржа ким ошди савдоларида сотиш ишлари белгиланган тартибда олиб борилган эди. Айни пайтда эркин сотувда бу жараён амалга оширилмоқда

Фермер хўжаликларига нефт маҳсулотлари етказиб бериш бўйича сервис хизмати кўрсатишнинг ўзига хос хусусиятлари куйидагилар ҳисобланади:

- биринчидан, нефт маҳсулотлари етказиб бериш тартиби тузилган шартномалар асосида амалга оширилади ва шартномалар белгиланган технологик харита меъёрларидан келиб чиққан ҳолда тузилади;

- иккинчидан, давлат буюртмаси бўйича —пахта, ғалла етиштирувчи фермер хўжаликларига технологик харита меъёрларидан келиб чиққан ҳолда нефт базаси унитар корхонасидан махсус руҳсатнома асосида сервис хизматлари кўрсатилади;

-учинчидан, фермер хўжаликларига нефт маҳсулотлари етказиб бериш бўйича хизмат кўрсатишнинг ўзига хос томонларидан Яна бири шундан белгиланган миқдордан ташқари ҳамда бошқа кишлоқ хўжалиги учун нефт маҳсулотлари биржа очик савдолари орқали етказиб борилади;

- тўртинчидан, фермер хўжаликлари биржа очик савдоларида малакали брокерлар хизматидан фойдаланиш имкониятига эга бўлинади ҳамда энг муҳими, фермер хўжаликлари темир йўл харажатларини ўз ичига оладиган нефт базасини устам нархларни тўланмайди ҳамда қўшимча қиймат солиғидан озод қилинади;

- бешинчидан, фермер хўжаликлардан нефт маҳсулотлари етказиб бериш бўйича шартнома шартларини ўз вақтида бажариш, белгиланган барча меъёрий ҳужжатлар тўлиқ амал қилиш талаб этилади.

Фермер хўжаликларига муқобил МТП хизмат кўрсатишнинг ўзига хос томонлари куйидагиларда намоён бўлади:

- фермер хўжаликларига муқобил МПТ ўртасидаги сервис хизматлари белгиланган шартномалар асосида олиб бориш;

- муқобил МТПлар фермер хўжаликлари буюртмаси асосида барча хизматларни ўз вақтида ва сифатли бажариш мажбуриятини олиш;

- фермер хўжаликлари муқобил МТПларни бажарадиган сервис хизматлари учун белгиланган тартибда пул маблағлари ўтказишлари ҳамда ўз вақтида бажармаган хизматлар учун жарима санкцияларни белгилашни талаб қилиш имкониятига эга бўлиш ва бошқалардан иборат.

3. 2007-2010 ЙИЛЛАРГА МЎЛЖАЛЛАНГАН АГРОСЕРВИСНИ РИВОЖЛАНТИРИШ БЎЙИЧА АСОСИЙ ВАЗИФАЛАР

Қишлоқ хўжалиги ривожлантиришда ҳамда қишлоқда сервис соҳасини кенгайтиришда Президентимиз томонидан чиқарилган қарор қишлоқда 2007-2010 йилларга мўлжалланган агросервисни ривожлантириш вазифаларини белгилаб беради. Ушбу вазифаларни белгилаш аграр соҳасидаги, айниқса агросервисни ривожлантириш билан боғлиқ муаммоларни ҳал этиш заруратида келиб чиқади. Олиб борилган аграр соҳадаги тадқиқотлар шуни кўрсатадики ҳозирги пайтда сервис тизимини қишлоқда ривожланишга тўсиқ бўлаётган асосий муаммолар қуйидагилар ҳисобланади.

- биринчидан, ёқилги мойлаш материаллари таъминотидаги қийинчиликлар;

- иккинчидан, қимё ва минерал ўғит таъминотидаги етишмовчиликлар;

- учинчидан, маҳсулотларни қайта ишлаш ва сотишни яхши йўлга қўйилмаганлиги натижасида юзага келадиган қийинчиликлар.

- тўртинчидан, аграр соҳадаги кредит ва лизинг олишдаги қийинчиликлар;

- бешинчидан, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини сотишдаги рўйхатга олиш, лицензиялаш қабилар натижасида юзага келадиган тўсиқлар ва бошқалардан иборат. Ана шундай муаммоларни ўз вақтида ечиш зарурлигини Мамлакатимиз Президентининг “2006 йилда мамлакатнинг иқтисодий-ижтимоий ривожланиш яқунлари ҳамда 2007 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг муҳим устивор йўналишлари”га бағишланган Вазирлар Маҳкамаси йиғилишидаги маърузасида ҳам кўриш мумкин. Унда мамлакат ижтимоий-иқтисодий ҳаётида рўй бераётган жараёнларни ҳар томонлама таҳлил этибгина қолмасдан, ечимини қутаётган энг долзарб масалаларни ҳамда иқтисодий тараққиёт йўналишларини ҳам белгилаб берди. Ушбу маърузада Ўзбекистон иқтисодиёти янгиланиш, барқарор тараққиёт ва ҳар томонлама ривожланиш йўлидан ишонч билан одимлаб бораётганлигини, буларнинг барчаси халқимиз учун фаровон турмуш шароитини яратишга қаратилганлиги аниқ ва равшан қилиб кўрсатиб берилди.

Мамлакатимизда 2006 йилда иқтисодий ўсишнинг барқарор суръатлари таъминланди. Ялпи ички маҳсулот (ЯИМ) 7,3 фоизга, саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми 10,8 фоизга, истеъмол товарлари 20,6 фоизга, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш 6,2 фоизга, пулли хизматлар 19,3 фоизга, пудрат қурилиш ишлари 12,8 фоизга кўпайди. Энг муҳим кўрсаткичлардан бири — инфляция даражаси 6,8 фоизга пасайди. Булардан кўриниб турибдики, мамлакат иқтисодиёти барқарор ва изчил ривожланиш йўлидан кетмоқда.

Будай ишларнинг пировард натижаси қишлоқ аҳолисининг турмуш даражасини кўтаришга қаратилган. Шу туфайли 2006 йилда ҳам аҳоли турмуш даражасининг ва иш билан банд этишнинг изчил ўсиши таъминланди. Ишлаётганларнинг реал иш ҳақи 36 фоизга, аҳолининг реал даромадлари эса 22 фоизга кўпайди.

Қишлоқда аҳолини иш билан таъминлаш масаласи мамлакатимиз Президентининг доимий диққат — эътиборида бўлиб келган масаладир. Айниқса 2006 йил 9 январда “Мева-сабзавотчилик ва узумчилик соҳасида иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги, 2006 йил 23 мартда “Шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжалиқларида чорва молларини кўлайитиришни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорлари бунинг исботидир.

Буларни инобатга олиб мамлакатимиз Президентини 2007 йилда амалга оширилиши лозим бўлган энг муҳим еттига устивор йўналишларни ҳам белгилаб берди. Улар асосан агробизнес, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни жадал ривожлантиришни ҳар томонлама қўллаб – қувватлаш, ушбу асосида аҳолини иш билан банд этиш ва фаровонлигини ошириш муаммоларини ҳал этиш, айниқса сервисни ривожлантириш орқали ушбу вазифаларга эришиш масалаларига қаратилган. Мамлакатимиз Президентининг Вазирлар Маҳкамасини йиғилишида белгилаб берган "...икки ой муддатда 2006-2010 йилларда хизмат ва сервис соҳасини ривожлантириш дастурини танқидий кўриб чиқсинлар ва унга тузатишлар киритиш бўйича таклифлар киритсинлар. Дастурда 2007 йилда хизматлар соҳасини жадал ривожлантириб унинг ялпи ички маҳсулотдаги улушини 42-43 фоизга етказиш, хизматларнинг янги, замонавий турларини кенг жорий этиш, ушбу соҳанинг аҳолини, биринчи навбатда қишлоқ жойларда иш билан банд қилиш муаммоларини ҳал этишдаги ролини ошириш чора-тадбирлари назарда тутилсин"⁵ деб айтган фикрлари мамлакатимизда агросервисни ривожлантиришда асосий дастур амал ҳисобланади.

Сервис соҳасини янада ривожлантириш мақсадида Самарканд вилоятида "2006-2010 йилларда хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантиришни жадаллаштириш дастури" қабул қилинган. Ушбу дастурда 2006-2010 йилларда қишлоқда истеъмолчилар ҳақ-ҳуқуқини ҳимоя қилиш, маслаҳат марказлари, 162 та шаҳар ва туман марказларида доимий ишловчи қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан савдо қилувчи ярмаркалар ташкил қилиш режалаштирилган. 2010 йилга қадар аҳолига транспорт хизмати ҳажмини қишлоқ жойларида 1,8 мартага ошириш белгиланган. 2006-2009 йилларда 324 та қишлоқ аҳоли пунктлари марказлаштирилган сув тармоғи билан таъминланади.

2006-2010 йилларда аҳолига маиший хизмат кўрсатиш шаҳобчалари сони ортиб, хизмат ҳажми кўпаяди, аҳолига айниқса, қишлоқ аҳолисига намунали ва замонавий хизмат кўрсатиш тизимини яратиш режалаштирилган. Бунинг учун 7461 та янги иш ўринлари, 2000 дан ортиқ хизмат кўрсатиш шаҳобчаларни ташкил қилиниш белгилаб қўйилган.

Шундай экан, юқорида келтирилган вазифаларни бажариш асосида хизмат ва сервис соҳасининг ички ҳудудий маҳсулотдаги ҳиссаси 2010 йилда 49,0 % га (ҳозирги кунда 31,9 % ни ташкил қилади) етказиш кўзда тутилмоқда. Бунинг асосий қисми агросервис хизмати бўлиб қолади.

Агросервисни ривожлантириш бўйича 2006-2010 йилларда Президент қарори билан тасдиқланган дастурга ва 2007 йилга мўлжалланган мамлакатимизда хизматлар кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантиришнинг асосий йўналишларида белгиланган вазифаларга биноан 2007 йилда ва яқин келажакда қуйидагиларни амалга ошириш кўзда тутилган:

- мамлакатимизда, айниқса қишлоқ жойларда хизмат ва сервис соҳасини жадал ривожлантириш, хусусан, қишлоқ аҳолисига кўрсатилаётган хизматлар, биринчи навбатда, коммунал-маиший, уй-жойларни таъмирлаш ва қуриш, сувдан фойдаланиш, ветеринария, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш ва қайта ишлаш ҳамда машина трактор парклари соҳасидаги хизматлар ҳажми ва турларини янада ошириб бориш масаласи ҳам ўта долзарб масалалардан бири ҳисобланади;

⁵ "2006 йилда республикани иқтисодий-иқтисодий ривожлантириш янгилари ҳамда 2007 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устивор йўналишлари тўғрисида". Ўзбекистон Республикасини Вазирлар Маҳкамаси мажлисининг қарори, 2007 йил 12 феврал. Ҳалқ сўзи, 2007 йил 15 феврал.

– мамлакатимизда, энг аввало қишлоқ жойларда анъанавий хизматлар турларини ривожлантириш, шу билан бирга айрим бугунги кун талабига жавоб берадиган, аммо қишлоқда унитилиб кетилган хизмат турларини излаб топиш ва уларни тиклаш масаласи ҳам кун тартибидаги муҳим масалалардан бири бўлиб, уни ривожлантириш ва такомиллаштиришни рағбатлантириш механизмларини ишлаб чиқиш долзарб вазифалардан бири ҳисобланади. Бу борада ҳар бир ҳудуд ўзига хос хусусиятларга эга. Буларни жонлантириш масаласи маҳаллий ҳокимликлар диққат марказида бўлмоғи лозимлиги Президентимиз томонидан алоҳида таъкидланди;

– 2007 йилда бошқа хизмат турлари билан бирга хизматларининг янги истиқболли турларини, хусусан фермер хўжалиқларига юридик, консалтинг, банк, молия, сугурта, лизинг ва бошқаларини жадал равишда ривожлантириш масалалари ҳам кўзда тутилганлиги ва уни тез суръатларда амалга оширилиши муҳим вазифалардан ҳисобланади;

– 2007 йилда агросервис соҳасида яна бир муҳим вазифалардан бири, аграр соҳада хизматлар кўрсатиш ва сервис соҳасида ишлайдиган кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини оширишни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашни амалга оширишдир. Буни амалга оширишда ўқув юртлари, маҳаллий ҳокимиятлар ва соҳа ходимлари ҳамжиҳатлигини таъминлаш масаласи ҳам жиддий масалалардан биридир. Буларнинг аниқ чоралари белгилаб олиниши мақсадга мувофиқдир;

– Қишлоқда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш ҳозирги шароитда асосан хизмат кўрсатиш ва сервис соҳаси билан боғлиқ бўлиб келмоқда. Шу жиҳатдан кўриниб турибдики агросервис соҳасини ривожлантириш аҳолининг даромадларини кўпайтириш, турмуш даражасини оширишнинг ўта муҳим шарти бўлган қишлоқ аҳолисининг бандлик малакасининг ҳам ҳал бўлишини таъминловчи муҳим омиллардан биридир. Президентимиз таъкидлаганидек: “2010 йилгача бўлган даврда хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини биричи навбатда қишлоқ жойларда ривожлантириш лозим”⁶ лигидан келиб чиқиб катта инвестиция талаб қилмасдан кўплаб янги иш ўринларини яратиш имкониятини излаб топиш;

– агросервис соҳасини ривожлантириш бандлик муаммосини, айниқса, хотин-қизлар, қишлоқ ёшларини иш билан таъминлаш, оилаларнинг даромадини сезиларли даражада кўпайтириш, бутун мамлакатимиз аҳолисининг фаровонлигини ошириш имконияти яратилади. Бу биринчидан қишлоқ аҳолисини иш билан таъминлаш орқали оилаларнинг аниқ даромадларини кўпайтиришга хизмат қилса, иккинчидан қишлоқ жойларида мамлакатимиз бозорини хизматларга бўлган эҳтиёжини қондириш орқали аҳолининг турмуш даражасини ошишига сабаб бўлади.

Умуман юқорида белгиланган вазифалардан келиб чиқиб, мамлакатимизнинг барча тармоқларда, жумладан аграр соҳада хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасига муттасил эътибор берилиши, мамлакатимиз иқтисодийтини ривожлантиришнинг ҳозирги ва яқин келажакдаги устивор вазифаларидан бири эканлиги билан характерлидир.

⁶ Каримов И.А. Эришдиган ютуқларни мустаҳкамлаб, янги марралар сари изчила ҳаракат қилишимиз лозим. Президент Ислам Каримовнинг 2005 йилда мамлакатни иқтисодий-иқтисодий ривожлантириш йукларни ва 2006 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузаси. Ҳафз сўзи. 2006 йил 11 феврал. 2 -бет.

Мамлакатимизда, шу жумладан, кишлоқ жойларда ҳозирги пайтда шахсий автомобиллар сони жадал ривожланмоқда. Бу эса, ўз навбатида автомобиллар ва бошқа техника воситаларини таъмирлаш хизматини ривожлантиришни тақозо қилади. Чунки ҳозиргача кишлоқ жойларда автомобил сервиси яхши ривожланмаган. Шу туфайли, бу хизмат турлари ҳам келажақда кескин ривожланади. 2010 йилда 2006 йилга нисбатан мазкур хизматларнинг ҳажми 2,1 мартага оширилиш кўзда тутилган. Ушбу хизмат тури 2007 йилда 117,0 % оширилиши белгилаб берилган. 2008 йилда унинг ҳажми 119,0 %, 2009 йилда – 121,0 ва 2010 йилда ҳам 124,0 % ўсиши мулжалланмоқда. Мамлакатимизнинг автомобил чиқарувчи давлатлар каторидан ўрин олиши, бу борада иккитта йирик заводларимизнинг ишлаб туриши мазкур хизматларни келажақда ҳам янада ривожлантиришни тақозо қилади.

Агарда ҳар бир кишлоқ фуқаролар йиғинларида биттадан автосервис шаҳобчалари ишга туширилса фақат Самарқанд вилоятида бир мингдан зиёд янги иш ўринлари фақат шу битта хизмат туридан очилади. Демак, булардан ҳам кўриниб турибдики, хизматларни ривожлантириш масаласи нафақат хизматларга бўлган эҳтиёжни қондириши, балки аҳолини иш билан таъминлашни ҳам йўлга қўядиган муҳим соҳалардандир.

Кишлоқ жойларда хизматнинг болаларни соғломлаштириш ва болалар спортини ривожлантириш билан боғиқ турлари ҳам хизматлар ичида алоҳида ўрин ва нуфузга эга. Шу туфайли мазкур хизматларни ривожлантириш масаласи ҳам муҳимлигича қолмоқда. 2010 йилда 2006 йилга нисбатан мазкур хизматларнинг ҳажми 1,9 мартага оширилиш кўзда тутилган. Ушбу хизмат тури 2007 йилда 114,7 % оширилиши белгилаб берилган. 2008 йилда унинг ҳажми 116,7 %, 2009 йилда – 108,6 ва 2010 йилда ҳам 121,0 % ўсиши мулжалланмоқда. Бу тур хизматларнинг ҳам истикболи парлок. Чунки мамлакатимизда деярли барча аҳолининг ярма ёш болалардир. Ёшлиқ шижоати бу тур хизматларга муҳтожлиги билан характерлидир.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, хизматларнинг бу болаларни соғломлаштириш ва болалар спортини ривожлантириш билан боғиқ турлари кишлоқ учун жуда аҳамиятлидир, чунки кишлоқда аҳолининг учдан бир қисми яшаши билан бирга у ерда тугилиш даражаси ҳам юқори. Бу эса кишлоқларда болаларнинг кўпчилиги ва уларга мазкур хизматларни кўрсатишнинг зарурлиги билан характерланади. Бу объектив зарурият, кишлоқда болаларни соғломлаштириш ва болалар спортини ривожлантириш билан боғиқ хизматларни жадал ривожлантиришни тақозо қилади.

Барча юқорида келтирилган хизмат турларининг истикболини алоҳида ҳудудлар бўйича ҳам 2007-2010 йиллар давомида ривожлантириш дастури ишлаб чиқилган. Унга кўра мамлакатиздаги белгиланган ўсиш суръатини қайси ҳудудлар эвазига таъминлаш масаласи яққол кўзга ташланиб турибди. Буларнинг ҳолатини таҳлил қилганда Самарқанд вилоятининг ўзига хос ўрни борлигини кўраемиз. Бу масалага алоҳида тадқиқот иши бағишланганлиги туфайли мазкур рисолада фақат уни эслатиш билан чекланамиз.

Кишлоқда сервис хизматини, шу жмладан, агросервис соҳасини ривожлантириш кишлоқ аҳолисининг даромадларини кўпайтиришнинг, кишлоқда аҳоли турмуш даражасини оширишнинг ўта муҳим шарт бўлган аҳолининг бандлик масаласининг ҳам ҳал бўлишини таъминловчи муҳим омиллардан бири сифатида жадал ривожлантиришни тақозо этади.

ФЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР

1. “Ўзбекистон Республикасида 2006-2010 йилларда хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантиришни жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”. Президентнинг ПҚ-325-сонли қарори. 2006 йил 17 апрель.

2. “Ўзбекистон Республикасида 2010 йилгача бўлган даврда хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантиришни жадаллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”. Президент қарори. 2007 йил 23 май.

3. “Вилоятда халқаро ва ички туризмни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” Самарқанд вилоят ҳокимининг 2006 йил 16 декабрда қабул қилинган.

4. “Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 23 майдаги ПҚ-640-сонли “Ўзбекистон Республикасида 2010 йилгача бўлган даврда хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантиришни жадаллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” қарори ҳақида” Самарқанд вилояти ҳокимининг 2007 йил 29 майда қабул қилган 88-К-сонли қарори.

5. Каримов И.А. “Янгиланган ва барқарор таракқиёт йўлидан янада изчил ҳаракат қилиш, халқимиз учун фаровон турмуш шароити яратиш – асосий вазирамиздир”. 2006 йилда республикамиз ижтимоий-иқтисодий ривожланиш яқунлари ҳамда 2007 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устивор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузаси. 2007 йил 12 феврал. Халқ сўзи. 2007 йил 13 феврал.

6. 2006 йилда республика ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ҳамда 2007 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устивор йўналишлари тўғрисида”. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси мажлисининг қарори, 2007 йил 12 феврал. Халқ сўзи. 2007 йил 15 феврал.

7. Каримов И.А.. Эришилган ютуқларни мустаҳкамлаб, янги марралар сари изчил ҳаракат қилишимиз лозим. Президент Ислом Каримовнинг 2005 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2006 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устивор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузаси. Халқ сўзи. 2006 йил 11 феврал. 2-бет.

8. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикасида 2006-2010 йилларда хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантиришни жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори. 2006 йил 17 апрел. Халқ сўзи. 2006 йил 18 апрел.

9. Ғ.Ҳ.Қудратов, М.Қ.Пардаев, Б.А.Абдукаримов. Сервис ривож – аҳолининг бандлигини таъминлаш ва фаровонлигини ошириш омили. Услубий тавсия. Самарқанд, СамИСИ, 2007, 14-бет.

М У Н Д А Р И Ж А

Кириш	3
1. Агросервисни ривожлантиришнинг асосий йўналишлари	4
2. Қишлоқда сервис хизмат кўрсатишни ривожлантиришнинг ўзига хос хусусиятлари	7
3. 2007-2010 йилларга мўлжалланган агросервисни ривожлантириш бўйича вазифалар	10
Фойдаланилган адабиётлар	14

Ғ.Х.Қудратов, Ҳ.Ж.Мирзаев, М.Қ.Пардаев

АГРОСЕРВИСНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ

Тошкент- «Fan va texnologiya» - 2007

Мухаррир: М.Миркомиллов
Тех.муҳаррир: Г.Арифходжаева

Босишга рухсат этилди: 11.10.07. Бичими 60x84¹/₆
Офсет усулида чоп этилди. «Times New Roman» гарнитураси.
Шаргли босма табағи 1,0. Нашр босма табағи 1,25. Адади 1000.
Бюртма № 137

«Fan va texnologiyalar Markazining bosmaxonasi» да чоп этилди.
700003, Тошкент ш., Олмазор кўчаси, 171-уй.